

שמחת תורה - השמחה שלא נגמרת

מדריך מקדים למשחק ההתאמות

🎯 למה אתה צריך לקרוא את זה?

אם אתה רוצה להצליח במשחק ההתאמות (במיוחד ברמות בינוני ומתקדם) - **חייב** לקרוא את המאמר הזה. המשחק בודק **הבנה מושגית עמוקה**, לא סתם זיכרון שטחי. בלי הבנת העקרונות - לא תצליח.

📖 חלק א': היסודות - מה קורה בשמיני עצרת?

1. הפסוק: "והיית אך שמח"

חז"ל (גמרא בפסחים) דרשו פסוק מעניין:

- **"והיית אך שמח"** - לרבות לילי יום טוב האחרון (שמיני עצרת) לשמחה **השאלה המפורסמת**: רגע, "אך" תמיד בא **למעט** (לגרוע), אז איך פה זה **מרבה** (מוסיף)? **תשובת הגר"א (גאון מווילנה)**:
 - ביום טוב הראשון (סוכות) יש הרבה מצוות: סוכה, לולב, ארבעת המינים
 - **"והיית אך שמח"** = שישאר לך רק מצות שמחה (בלי סוכה ולולב)
 - וזה דווקא ביום האחרון - שמיני עצרת!
 - נמצא ש"אך" **ממעט** את המצוות האחרות, וממילא **מרבה** את מצות השמחה בלבד
- 💡 **עיקרון מרכזי**: בשמיני עצרת אין מצוות "אביזרים" - רק שמחה טהורה.

2. משל המלך של רש"י

רש"י מביא משל נפלא על שמיני עצרת:

"כמלך שזימן את בניו לסעודה לכך וכך ימים, כיון שהגיע זמנו להיפטר אמר - בני, בבקשה מכם, עכבו עמי עוד יום אחד, קשה עלי פרידתכם"

השאלה המפורסמת: מה הרווחנו? אם נישאר עוד יום - אדרבה יותר קשה להיפרד אחרי זה!

התשובה העמוקה:

- את הסוכה שמים בבידם X
- את הלולב שמים במחסן X
- את הערבות זורקים X
- אבל הקב"ה ותורתו - זה לא הולך למחסן! ✓

ה' נתן לנו "מתנת פרידה" - דבר שנשאר אתנו לכל החורף הארוך:

- את הקשר הישיר איתו
 - את התורה שנלמד
 - את השמחה הפנימית
- 💡 זה נשאר לנצח - "אני ואתם נשמח יחד" (מדרש).

חלק ב': מהות השמחה - נגילה ונשמחה בכ

3. הפסוק המפתח: "נגילה ונשמחה בכ"

בתהילים יש פסוק מפורסם:

"זה היום עשה ה', נגילה ונשמחה בו"

המדרש שואל: במה נשמח?

- ביום? (במצוות היום)
 - או בהקב"ה עצמו?
- התשובה: בא שלמה המלך ופירש - "נגילה ונשמחה בכ"
- לא בו (ביום)
 - אלא בכ - בהקב"ה עצמו!

הבדל יסודי:

בשמיני עצרת	בדרך כלל
צריכים אמצעים (מצוות) כדי לשמוח בה'	שמחים ישירות בהקב"ה
שמחה דרך הסוכה והלולב	שמחה בלי אמצעים
כמו תמונה של אדם אהוב	כמו לראות אותו פנים אל פנים

💡 עיקרון מרכזי: שמיני עצרת = שיא החגים = שמחה בה' עצמו ללא תיווך של מצוות.

4. הרמזים המדהימים

יש שני רמזים נפלאים בגימטריא:

רמז א': "בו" = 8

- "נגילה ונשמחה בו"
- בו בגימטריא $8 = (ב = 2, ו = 6)$
- רומז לשמיני עצרת (היום השמיני)

רמז ב': "בכ" = 22

• "נגילה ונשמחה בכ"

• בכ בגימטריא = 22 (ב = 2, כ = 20)

• שמיני עצרת חל ביום הכ"ב בתשרי!

💡 **הרמזים מחזקים:** השמחה היא בהקב"ה (בך), לא רק במצוות (בו).

📖 חלק ג': החיבור לתורה - "אורייתא וקוב"ה חד הוא"

5. למה שמחת תורה?

שאלה חזקה: בשמיני עצרת שמחים בהקב"ה, אז למה קוראים לחג "שמחת תורה"?

התשובה היסודית: לפי הזוהר הקדוש -

"אורייתא וקוב"ה חד הוא" (התורה והקב"ה - הם אחד!)

מה המשמעות?

• כשאדם לומד תורה = הוא עוסק במחשבתו של הקב"ה

• כשאדם מנסה להבין מה דבר ה' = הוא דבק בהקב"ה ממש

• התורה היא "שמותיו של הקב"ה"

לכן: שמחה בתורה = שמחה בהקב"ה (זה אותו דבר!)

💡 **עיקרון מרכזי:** אין כאן שתי שמחות נפרדות - זו שמחה אחת.

6. אין מערבין שמחה בשמחה?

השאלה: יש כלל שאין מערבין שמחה בשמחה (לא מחברים שתי שמחות ביחד), אז למה כאן חיברו את:

• שמחת שמיני עצרת

• שמחת סיום התורה

התשובה: זו לא תערובת של שתי שמחות!

• זו **שמחה אחת** - שמחה בהקב"ה

• סיום התורה רק **מוסיף** על אותה שמחה

• כי תורה = קב"ה (כפי שלמדנו)

📖 חלק ד': התזמון - למה רוקדים לפני הסיום?

7. הסדר המוזר של השמחה

בכל שמחה בעולם: קודם עושים → אח"כ שמחים

• סיימנו מסכת → עושים סיום ורוקדים

- התחתנו → עושים חתונה ורוקדים

אבל בשמחת תורה: רוקדים לפני שסיימו!

- בערב - רוקדים (עוד לא סיימו!)

- בבוקר - רוקדים (לפני הסיום!)

- אחרי זה סיום התורה

למה?

התשובה: כי השמחה היא לא על סיום התורה!

- השמחה היא בהקב"ה עצמו

- סיום התורה זה רק "תוספת" לשמחה

- לכן אפשר לרקוד גם לפני!

💡 **זה מוכיח את כל מה שלמדנו: מטרת החג = שמחה בה', לא שמחה על הסיום.**

8. ההקדמה להקפות - הוכחה נוספת

שימו לב למה אומרים לפני ההקפות:

- לא משבחים את התורה

- משבחים את הקב"ה!

הנוסח:

"אֵתָהּ הָרָצָה לְדַעַת כִּי ה' הוּא הָאֱלֹקִים..."

"אֵין כְּמוֹד בְּאֱלֹקִים אֲדֹנָי..."

למה? כי **השמחה היא בה'**, והתורה רק מסמלת את זה.

חלק ה': המנהגים - הקפות שניות

9. הקפות שניות במוצאי החג

יש מנהג יפה: במוצאי שמחת תורה עושים **הקפות שניות**.

הטעם המקסים:

- הקב"ה אמר לנו: "קשה עלי פרידתכם"

- אנחנו עונים לו: "קשה עלינו להפרד ממך!"

- עוד ריקוד אחד...

💡 **זה הדיאלוג הכי יפה בין ישראל לקב"ה.**

10. למה דווקא אחרי סוכות? למה לא בשבועות?

שאלה: אם שמחת תורה זה חג של תורה, למה לא עושים אותו בשבועות (חג מתן תורה)?

התשובה העמוקה:

- בשבועות עדיין לא הגענו לשלב הזה

- צריכים עוד "אימונים" (ראש השנה, יוה"כ, סוכות)

- רק בסוף תשרי, אחרי כל המסע הרוחני

- מגיעים לשלב של שמחה ישירות בה'

💡 החגים בתשרי = מסע הדרגתי:

1. אלול - "אני לדודי ודודי לי"

2. ראש השנה - הכרת המלך

3. יום כיפור - כפרה וטהרה

4. סוכות - "ושמחתם לפני ה'"

5. שמיני עצרת - שיא! שמחה בה' עצמו

11. הפסוק הרביעי בשיר השירים

הגר"א (גאון מווילנה) אומר דבר נפלא על שיר השירים:

- פסוק 1 = על פסח

- פסוק 2 = על שבועות

- פסוק 3 = על סוכות

- פסוק 4 = על שמחת תורה!

הפסוק הרביעי:

"משכני אחריו נרוצה, הביאני המלך חדריו, נגילה ונשמחה בך"

"נגילה ונשמחה בך" - זה הפסוק של שמחת תורה!

12. חיבת ארץ ישראל - הקשר המפתיע

יש קשר עמוק בין שמחת תורה לאהבת ארץ ישראל:

העיקרון:

- גם אהבת א"י היא לא אהבת אדמה

- אלא אהבה לדבקות בה' שבארץ

- כמו שכתוב: "אני שוכן בתוך בני ישראל"

מעשה מרגש:

- ר' אבא היה מנשק את אבני עכו
- ר' חייא היה מתגלגל בעפר א"י

למה? כי הארץ = מקום השכינה = דבקות בה'

💡 העיקרון זהה: לשמוח בה' עצמו, לא באמצעים חיצוניים.

📖 חלק ז': הסיפור המזעזע - גבורה אמיתית

13. יהודים באשוויץ

הרב שך זצ"ל היה מספר בהתרגשות:

המעשה:

- באשוויץ, לפני תאי הגזים
 - קם יהודי ואמר: "טיירע יידלעך (יהודים יקרים)! צריכים לרקוד - היום שמחת תורה!"
 - שאלו אותו: "עם מה נרקוד? אין ספר תורה, לא חומש, לא ציצית!"
 - ענה להם: "את הכל הרשעים לקחו לנו, אבל את הבורא עולם הם לא יכולים לקחת!"
 - "השנה נרקוד עם הקב"ה!"
 - והיו שם ריקודים עד לב השמים...
- אמר הרב שך: "אני לא הייתי שם, אבל אני בטוח שאין בעולם מעין בעונג הרוחני שהיה להם באותו רגע."
- 💡 זה השיא: הגיעו לנקודה הפנימית של החג - נגילה ונשמחה בכך - שמחה בהקב"ה עצמו.
-

🎯 סיכום לקראת המשחק

העקרונות המרכזיים שחייבים לזכור:

1 "והיית אך שמח"

- אך = ממעט מצוות אחרות
- נשאר רק שמחה

2 משל המלך

- "קשה עלי פרידתכם"
- מה נשאר? הקב"ה ותורתו!

3 "נגילה ונשמחה בכך"

• שמחה בהקב"ה עצמו

• לא במצוות כאמצעים

4 "אורייתא וקוב"ה חד הוא"

• תורה = קב"ה

• לכן שמחת תורה = שמחה בה'

5 למה רוקדים לפני הסיום?

• כי השמחה בה', לא בסיום

6 למה לא בשבועות?

• צריך להגיע לרמה הזו

• דרך כל המסע של תשרי

7 הקפות שניות

• "קשה עלינו להפרד ממך"

• המשך הדיאלוג עם ה'

8 יהודים באושוויץ

• "נרקוד עם הקב"ה"

• השיא של "נגילה ונשמחה בכך"

טבלת התייחסות מהירה

מושג	משמעות	קשר למשחק
"אך"	ממעט ומרבה	בשמ"ע רק שמחה
"נגילה ונשמחה בכך"	שמחה בה' עצמו	לא במצוות אמצעיות
"בך" = 22	גימטריא	יום 22 בתשרי
"בו" = 8	גימטריא	שמיני עצרת
"אורייתא וקוב"ה חד הוא"	תורה = ה'	אין ערבוב שמחות
משל המלך	קשה עלי פרידתכם	מה נשאר לחורף?
הקפות שניות	קשה עלינו להפרד	תשובה לקב"ה
רוקדים לפני הסיום	השמחה בה' לא בסיום	מוכיח את העיקרון

✓ מוכן למשחק?

עכשיו אתה:

- מבין את העקרונות המרכזיים
- יודע את כל המושגים החשובים
- מכיר את הקשרים בין הרעיונות
- מסוגל ליצור התאמות נכונות!

אסטרטגיה למשחק:

1. התחל מרמה קלה - תבין את הלוגיקה
2. שים לב להסברים אחרי כל זיווג נכון
3. חשוב על הקשרים המושגיים, לא רק על מילים
4. זכור: הכל מסתובב סביב "שמחה בהקב"ה עצמו"

בהצלחה במשחק!

זכור: אתה לא משחק סתם משחק - אתה לומד עקרונות עמוקים של שמחת תורה!